

Slovenski dom

Štev. 71.

V Ljubljani, v ponedeljek, 30. marca 1942-XX

Leto VII

izključno poštne in oglaševanje Italijanskega in tujega
Uredništvo in sprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana

Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Il bollettino No. 666:

114.000 tonn. di naviglio nemico affondate

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Mezzi blindati nemici in esplorazione a sud-est di Mechili sono stati messi in fuga dal preciso tiro delle nostre artiglierie.

Formazioni di nostri velivoli hanno bombardato la piazza e il porto di Tobruk con notevoli effetti distruttivi, mitragliando autocolonne in marcia e in sosta e attendamenti, causando gravi danni, abbattuto in duelli aerei quattro apparecchi avversari. In prossimità delle coste degli Stati Uniti il sommergibile comandato dal capitano di corvetta Carlo Fecia di Cossato, ha affondato altre quattro navi mercantili per complessive 20.000 tonnellate, portando così a 32.000 il tonnellaggio totale. Le due petroliere, di cui al bollettino 664, sono state affondate dal sommergibile al comando del capitano di corvetta Athos Fraternale operante in Atlantico. Il tonnellaggio complessivo affondato dalla fine di gennaio u. s. a tutt'oggi lungo le coste americane sale così a 114.000 tonnellate.

Vojno poročilo št. 666:

Za 114.000 ton ameriškega ladjevarja potopljenega

Nasprotnikove oklopne oddelke, ki so bili na ogledu južnozhodno od Mekilija, je naše topništvo s točnim streljanjem poglavo v beg.

Skupine naših letal so bombardirale trdnjavo in luko v Tobruku ter so povzročile znatno razdejavanje. S strojnimi in obsejalnimi avtomobilskimi kolonami na pohodu in na oddihu ter sotorišča. Povzročile so hudo škodo. V letalskih spopadih so sestrelile 4 angleška letala. Eno lovsko letalo se ni vrnilo na oporišče.

V bližini obale Združenih držav je podmornica pod poveljstvom korvetnega kapetana Carla Fecia di Cossato potopila nadalje 4 tovorne ladje s skupno 20.000 tonami. Na ta način je narasel ladjski prostor, ki ga je podmornica potopila pri dosedanjih nastopih, na 32.000 ton. Obe petrolejski ladji, ki ju omenja 664. poročilo, je potopila podmornica pod poveljstvom korvetnega kapetana Athosa Fraternaleja, ki operira na Atlantskem oceanu. Tonaža vsega ladjevarja, ki je bilo potopljeno od konca januarja t. l. do danes vznošila ameriške obale, se je tako dvignila na 114.000 ton.

Podrobnosti o angleškem napadu na francosko luko St. Nazaire in o poskusu izkrcanja na francoski obali

Berlin, 30. marca. s. O poskusu izkrcanja angleških čet v francoski vojni luki Saint Nazaire so se izvedele naslednje podrobnosti:

28. marca se je kmalu po polnoči prikazalo več angleških letal v zaporednih valovih nad Saint Nazaireom. Odvrgla so nekaj bomb, ki pa niso naredile nič škode. Očitno so imeli ti letalski napadi zgolj namen, odvrti pozornost obalne obrambe z morja. Ko je protiletalsko topništvo obstreljevalo angleška letala, so skušale lažje angleške pomorske sile vdreti v izliv reke Loire. Mornariško topništvo pa jih je pričelo nemudno obstreljevati. Dogodki so se razvijali z največjo brzino. Medtem ko so se motorji in napadalni čolni naglo približevali posameznim točkam obale, je angleški rušilec krenil proti zapornici na reki. Mornariške baterije so morale zaradi tega streljati v razne smeri. Preden je rušilec dosegel zapornico, je bil zadet in je nastala na njem silna eksplozija. Po ostankih ladje je bilo mogoče spoznati, da je to star ameriški rušilec. Ladja je bila do vrha natovljena z razstrelivi.

Na raznih točkah so medtem obalne baterije potopile več angleških torpedov, motornih in napadalnih čolnov. Z nekaterih angleških ladij se je ob srditem boju izkrcalo nekaj čet. Nemudno pa so posebni oddelki nemških obo-

roženih sil napadli te čete, jih obkolili, razpršili in poglavo v beg. Ko so jim onemogočile umik, so nemške čete obkolile angleške oddelke, ki so se v manjših skupinah porazbežali po hišah. Tudi te skupine so bile kmalu uničene. Kmalu je zavladal v St. Nazaireu in v okolici luke mir. Angleški poskus se je do kraja izjalovil.

Pri preganjanju maloštevilnih sovražnih skupin, so nemške torpedovke prodrle preko izliva Loire in so ob zori naletele na skupino angleških rušilcev, ki je bila v veliki premoči. Nemške torpedovke so kljub temu napadle angleške ladje in jih začele obstreljevati. Pogonale so proti njim tudi nekaj torpedov. Angleške ladje so se skušale zakriti z umetno meglo, vendar so jih nemške ladje dohitele in nekaj izmed njih zadelo. Pet torpedov je izzvalo silne eksplozije. Druge ladje so zbežale.

Sredi boja se je nemška torpedovka poglavo na angleškim motornim čolnom, ga dohitele in pričela obstreljevati, tako da se je moral sredi morja ustaviti. 25 ljudi je bilo ujetih. Na motornem čolnu so bili 3 Angleži tudi hudo ranjeni. Zaradi tega torpedovka motornega čolna ni potopila, marveč ga odvedla v luko. Nobenemu drugemu angleškemu motornemu čolnu ni uspelo umakniti se iz st. nazairskega zaliva.

Posveti angleškega odposlanca Crippsa z indijskimi voditelji

Indijska želja je razglasitev indijske državne neodvisnosti
in enakopravnosti

Rim, 30. marca s. Angleški odposlanec Cripps nadaljuje svoje težavno delo v Indiji. Potem ko se je pomenil z Gandhijem in Panditom Nehrujem, je dejal, da se bo z njima ponovno sešel danes. Dodal je, da se bo sešel tudi s komunističnimi voditelji, toda čisto osebno, ker je ta stranka v Indiji prepovedana. Veselilo ga bo sniti se z zastopniki indijske mladine. Kakor poročajo iz New Delhija, bo Cripps danes po radiju dal izjavo o vsebini listin, ki jih ima v rokah.

Carigrad, 30. marca. s. Poročilo iz New Delhija pravi, da je Gandhi izjavil, da se mu zdi Cripps malo pripravna oseba, s katero bi se dalo pomeniti o indijskih vprašanjih.

List »Hindustan Times«, ki mu je ravnatelj Gandhi sam, piše, da bi bili Indijci nemarni v svojih dolžnostih, če ne bi bili skrajno oprezní. Polo-

žaj zahteva urno in odločno delovanje, sicer bo prepozno. Bengalski list »Harita Bazar Batraika« izraža dvom o uspehu Crippsovega poslanstva, zakaj, ko je Churchill nedavno govoril v zbornici, je omenil ponudbo angleške vlade iz l. 1940., ponudbo, ki je Indija ni sprejela. List pravi, da je pravi sporazum na tej osnovi nemogoč. Odnosi med hindujci in muslimani v Indiji so se v zadnjih časih nekaj zboljšali in oboji se resno trudijo, da bi našli sporazumno rešitev. Glede tega je važna izjava, ki jo je 1. marca podal predsednik muslimanske zveze v Indiji, Jinnah: »Zahvaljujem se Gandhiju za besede, s katerimi je podprl moje prepričanje, da med hindujci in mohamedanci ni osnovnih razlik in da hočejo oboji živeti v miru.«

Pred Crippsovimi prihodom je Pandit Nehru objavil spomenico, v kateri navaja želje indijskega kongresa. Te želje so:

Nova japonska svarila Avstraliji

Avstralija bo zadela na oboroženo sovražnost Japonske, če ne spremeni svojega vedenja in stališča

Tokio, 30. marca. s. V japonskih političnih krogih razpravljajo o postopni podreditvi Avstralije Združenim državam, ker se je Anglija temu svojemu dominionu čisto odrekla. V japonskih krogih poudarjajo, da bi bilo prav, če bi se avstralski voditelji spomnili nedavnih besedi japonskega ministrskega predsednika Toja. Ta je avstralske pravke opomnil, da bo Avstralija zadela na oboroženo sovražnost Japonske, če ne bo spremenila svojega stališča in vedenja do nje. Angleški nasilni načini v Avstraliji nimajo sreče, kakor priča primer s poslanikom Caseyem, medtem pa dobivajo Združene države vedno bolj monopol na peti celini sveta. Amerikanci so se že polastili visokih mest v vojaški upravi, kar je dovolj razvidno iz tega, da je bil ameriški general Mac Arthur imenovan za vrhovnega poveljnika avstralske vojske. Združene države ne le, da

smatrajo Avstralijo za prvo obrambno črto Severne Amerike, temveč mislijo Avstralijo uporabiti tudi za izhodišče svoji domnevni ofenzivi zoper Japonsko. Avstralija se mora zdaj zavesti svojega žalostnega položaja ter se izogniti nevarnosti, da bi morala podleči kot žrtveni kozel za Ameriko.

Tokio, 30. marca. s. Potrjujejo, da so japonski oddelki včeraj dopolnili zasedbo Andamanskih otokov.

Tokio, 30. marca. s. Agencija Domei poroča z Bornea, da so 27. marca beli oddelki holandske vojske, ki so se upirali okoli Sammaringe navzlic zapovedi holandskega vrhovnega poveljstva, naj se vdajo, končno le odnehali pod pritiskom japonskih vojnihi sil. Pri teh četah je bilo 75 častnikov.

Tokio, 30. marca. s. List »Asahic« poroča, da so japonski oddelki na Andamanskih otokih

zasedli otoka Aveloch in Steward. Zajeli so tam 300 indijskih vojakov in 23 angleških častnikov.

Bangkok, 30. marca. s. Iz Rangoona poročajo, da so tam ob navzočnosti japonskih vojaških oblastnikov imeli mrtvaško opravilo v čast birmanskim prostovoljcem, ki se z japonskimi vojaki vred bore za neodvisnost te dežele.

Nemška odlikovanja italijanskim mornariškim častnikom

Rim, 30. marca. s. Nemški veliki admiral Räder je v Hitlerjevem imenu podelil odlikovanje železnega križa naslednjim italijanskim admiralom in poveljnikom: eks. admiralu pomorskega oddelka Carlu Bergaminiju, divizijskemu admiralu grofu Rafaelu de Courtenu, kapitanom bojne ladje: Albertu Parmigianu, Arturu Solariju, Francu Rogaveu, Mariu Schiavutti, Ferantu Capponiju, Riccardu Pontemoliju, kapitanom fregate: Giuseppeju de Angioi, Antoniu Guerri, Giacomu Seiceu, Giuliju Cirinna-Peroniju. Odlikovanja je izročil 29. marca na krovu neke bojne ladje admiral Eberhart Weichhold, poveljnik nemške mornarice.

Odhod generala Cavallera iz Budimpešte

Budimpešta, 30. marca. s. General Cavallero je bil gost načelnika vrhovnega poveljstva madžarske vojske generala Szombathelyja, ki ga je pospremil v Szehesfeharvar. Potem ko si je ogledal to vojaško središče, je bil pri zanimivi vojaški vaji. Udeležil se je zakuske in se zvečer vrnil v Budimpešto in bil pri kosilu, ki ga je njemu na čast priredil italijanski poslanik Anfuso. Nato se je general Cavallero odpravil k železniški postaji, kjer je obšel častno četo. Prišli so ga pozdraviti minister za državno obrambo, načelnik vrhovnega poveljstva, italijanski poslanik, italijanski glavni konzul in številni uradniki poslaništva. Potem je general Cavallero s spremstvom stopil na vlak in se odpeljal v Italijo.

Nemško vojno poročilo

Novi boji in napadi v Rusiji — Nezadržno potapljanje
nasprotnikovega brodovja

Hitlerjev glavni stan, 29. marca. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Na polotoku Kerču so nemška bojna letala razpršila zbirajoče se sovjetske oklepne sile. Pri letalskih napadih na pristanišče Novorosijsk so bombe zadele dve tovarni ladji ter železniške naprave.

V Donski kotlini so nemške in rumunske čete na posameznih točkah odbile močne sovjetske napade. Tudi na raznih odsekih ostalega vzhodnega bojišča je sovražnik nadaljeval svoje brezuspešne napade. V srditih obrambnih bojih so bile sovražniku prizadejane nove krvave izgube. Na področju okrog Severnega rta so letalske sile z bombami poškodovale sovjetski rušilec in 4 tovarne ladje, ki

so plule v močno zavarovani spremljavi. Murmanska luka je bila bombardirana podnevi in ponoči. V severni Afriki izvidniško delovanje na obeh straneh. Letalske sile so uspešno napadle tobruško trdnjavo in luko, kakor tudi angleške avtomobilske kolone in šotorska taborišča. Na Malti je bila bombardirana zlasti državna ladjedelnica v Valetti.

Na obali Rokavskega preliva so nemški lovci sestrelili 7 lovskih strojev iz skupine sovražnih letal. Zahodno od Saint Nazairea so bojna letala podnevi v nizkih poletih napadla in potopila britanski brzi čoln.

Britanski bombniki so v pretekli noči napadli nekaj krajev ob severni obali Nemčije, zlasti mesto Lübeck. Bilo je nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Nočni lovci protiletalsko in mornariško topništvo so sestrelili 12 bombnikov.

Popolno soglasje med Bolgarijo in Turčijo

Sofija, 30. marca. s. List »Slovo« prinaša uvodnik o bolgarsko-turških odnosih ter poudarja, da prijateljska politika, ki jo izjavljata bolgarska in turška vlada, odgovarja čustvovanju obeh narodov. Bolgarije in Turčije ne loči nobeno narodnostno ali gospodarsko vprašanje.

O bodoči ureditvi Romunije

Bukarešta, 30. marca. s. V političnem in družabnem ustroju, ki ga misli vlada maršala Antonescu dati Romuniji, pribežuje list »Unirea« naslednje zanimive podrobnosti:

Političen in družaben ustroj bodo oblikovale sile, ki se zdaj bore na vzhodnem bojišču. Jasno je torej, da je hrabrim vojakom iz protiboljševske vojne že zdaj pridržana silno važna tvorna naloga. Nova državna ureditev bo temeljila na stanovski organizaciji. Romunija bo tako postala država delavcev in izdelovalcev. Znala bo vladati sama sebe in se ji spriči take organizacije ne bo treba bati anarhije.

Ameriški vojaški krogi sodijo, da se bo v kratkem začela velika japonska ofenziva na Filipinskem otočju, da uniči poslednji ameriški odpor na polotoku Batangu. Ameriški poveljnik je dobil spet okoli, naj se vda.

1. Angleški parlament mora razglasiti indijsko državno neodvisnost;

2. Indiji naj se prizna popolna enakost pravic v zvezi svobodnih narodov;

3. Indijska narodna vlada bo takoj po vojni sklicala ustavno narodno skupščino po kateri bo ustvarila svobodno indijsko državo;

4. Svobodna indijska vlada mora dobiti vso oblast da lahko razglasi svojo neodvisnost;

5. Takoj bo morala biti ustanovljena začasna osrednja vlada.

Od 15. marca sem ima izvršni odbor nacionalnega kongresa svoje seje v Wardhi kjer obravnava podrobnosti iz tega Nehrujevega načrta

Vesti 30. marca

Obsedno stanje, ki je veljalo samo za nekatere predele v obrežnem pasu severne Avstralije, je sedaj razširjeno na vse pokrajine v severni Avstraliji.

Iz Zagreba poročajo, da je v Mostarju umrl tamošnji škof Mišić.

Dva voditelja gibanja za neodvisnost Indije sta se ubila pri letalski nesreči blizu japonskega oporišča Isa. Bila sta to predsednik indijskega narodnega sveta in predsednik zveze za indijsko neodvisnost, dveh organizacij, ki od leta 1931 sodelujeta z Japonci za osvoboditev Indije.

Ameriške zlate zaloge so se od začetka vojne zmanjšale za 680 milijonov dolarjev.

Ameriški filmi in filmski tedniki, namenjeni za izvoz, bodo odslej podvrženi strogi cenzuri.

General Mac Arthur naj postane predsednik Združenih držav, predlaga list »New York World Telegram«. Njegov predlog je vzbudil veliko prahu v vladnih krogih.

Pri neki proslavi ob podelitvi nagrad za novorojenčke v Madridu je španski državni vodja v navzočnosti mnogih veljakov imel govor, v katerem je poudaril, da se trudi, da bi Španiji spet dal »božji zakon v službi domovini in splošni blaginji vseh Špancev«. Govoril je še o novi delavski zakonodaji in prebivalstvo rotill, nai bo v teh resnih časih složno in zedinjeno

Sovjetska nasilja v Teheranu

Adana, 30. marca. s. Iz Perzije poročajo, da je prestolnica te države, Teheran, že dvanajst dni docela v oblasti Sovjetov, ki so uvedli v Teheranu vlado nasilja s preiskavami po stanovanih in z odvažanjem ljudi. Angleške oblasti se zdi, da so spriče tega brez moči. Prebivalstvo odgovarja na to nasilje z demonstracijami ter z vzklíkanjem državam Osi, zaradi česar prihaja do resnih spopadov. Pri katerih so bili mrtvi in ranjeni

Delo protituberkuloznega dispanzerja v Kočevju

Protituberkulozni dispanzer v Kočevju je ustanovila Protituberkulozna liga v Kočevju 1. julija 1939. Ves okraj je ustanovo z veseljem pozdravil. Zdravniško delo v dispanzerju je prevzel okraj. sanitetni referent g. dr. Hočevar, v pomoč pa mu je bila dovoljena zaščitna sestra gđ. Ambrožič.

V dispanzerju so ob torkih in petkih dopoldne od 10. do 12. brezplačni rentgenski pregledi pljuč, zdravljenje obol. (pneumothorax, injekcije, punkcije), pregled krvi, pljunki in biološki poskusi. V mali meri daje dispanzer revnejšim tudi podporo.

V začetku je bilo število obiskovalcev dispanzerja minimalno, ker ljudje niso imeli zanimanja za ustanovo, oziroma niso vedeli, kakšen pomen ima dispanzer in kaj jim lahko vse nudi. Še sčasoma pa je postalo zanimanje vedno večje in število obiskovalcev se je vedno večalo, kar je razvidno iz statistike dela tega dispanzerja. Od 1. julija do konca leta 1939 je bilo v dispanzerju pregledanih 478 oseb. Med temi so našli 16 oseb z odprto in 22 oseb z zaprto jetiko. Pneumothoraxov je bilo 39, pregledov krvi 289, v bolnišnico in zdravilišče sta bili poslani 2 osebi, zaščitna sestra pa je napravila 77 obiskov na domu bolnih. L. 1940 je bilo v dispanzerju pregledanih 1553 oseb; med temi je bilo 12 oseb z odprto in 29 oseb z zaprto jetiko. Pneumothoraxov je bilo 224, pregledov krvi 416, bioloških poskusov je bilo 39, v bolnišnico je bilo poslanih 13 oseb, v zdravilišče 5 oseb, zaščitna sestra je naredila 102 obiska na domovih bolnih.

L. 1941 je bilo v dispanzerju pregledanih 575 oseb. Med temi so našli 10 oseb z odprto in 16 oseb z zaprto jetiko. Pneumothoraxov je bilo 208, pregledov krvi 190, bioloških poskusov 15, v bol-

nišnico napotenih pa 7 oseb, v zdravilišče 2 osebi, zaščitna sestra je naredila 60 obiskov na domovih bolnih.

Veliko bolj pa je razširjena jetika v okolici Ribnice, Vel. Lašč, Sodražice, predvsem pa v okolici Dobropolja. Zaradi prevelike težnje po kmetovanju in vnovčevanju vseh pridelkov ne posvečajo ljudje paznje sami sebi in ne doumejo v pravem smislu besede »jetika« kot nalezljivo bolezen. Opaža se, da ljudstvo nima še razumevanja za zdravniške nasvete, poleg tega so v nekaterih krajih ne-higienske razmere, slaba hrana in neobzirnost bolnih do zdravih in nepazljivost zdravih do bolnih. V dispanzer prihajajo na pregled navadno šele takrat, ko je pozno ali sploh prepozno, čeprav jih zaščitna sestra dvakrat in trikrat obišče na domu in jih vabi v dispanzer že v začetku, čim zasluži začetek bolezni.

Kuratorji protituberkuloznega dispanzerja je imel za l. 1941 dohodkov 11.710 lir in izdatkov 11.150 500 lir. Prispevki pa bi se povečali, če bi obične redno plačevali svoje letne prispevke.

Ob zaključku naj pripomnimo, da posluje Protituberkulozni dispanzer v Kočevju v zelo slabih in neprimernih prostorih in bi bilo nujno potrebno, da bi se dobili novi primernejši prostori, saj so sedanjí tako vlažni, da se kvarijo v njih zdravniški instrumenti in imata zdravnik in sestra večkrat zaradi tega velike težave

Naročajte Slovenski dom!

»Indija Koromandija« za staro in mlado dobro uspela

Ljubljana, 29. marca.

Danes dopoldne ob 11 je narodno gledališče priredilo za naše malčke prijetno presenečenje na svojih deskah. Naši gledališki umetniki so jim zagrali in predstavili bajno deželo, v kateri je toliko čudnih reči, »Indijo Koromandijo«.

Ze takoj moramo poudariti, da je bila predstava dobro nastudirana in spada brez dvoma med najboljše mladinske igre, karkoli jih je bilo dozdaj odigranih na deskah našega gledališča in name-njenih za otroke.

Vila Marljivka, vila Pridnosti in Dela se je borila s svojim večnim nasprotnikom Lenigom, duhom lenobe in potepuša, za duši dveh čevljar-skih vajencev Jaka in Mihe. Sprva je imel nad njima moč Lenigoj, ki ju je privedel tudi v bajno pravljico deželo Indijo Koromandijo. Joj, kako je bilo tam imenitno. Skozi ričavo goro sta se morala Jaka in Miha pregrizati, da sta končno prišla v to začarano deželo. In tam je vladalo brezdelje vse-vprek, jedače in pijače kolikor hočete. Kdor je več pojedel, bolj cenjen je bil. Tudi naša dva ju-naka, za katera je bila mladina včeraj najbolj vne-tala, sta se dobro odrezala pri pijači in jedači in sta bila pri kralju Koromandiji Smrčimiru zelo priljubljena. Toda brezdelja in takega lenuharjenja na kljub vsemu nista mogla prenesti. Marljivka je začela uspevati s svojo vilinsko močjo. Miha in Jaka sta se začela kesati, zakaj sta zapustila svojega mojstra Knefrata. In nekaj pokore sta morala narediti, preden ju je Marljivka spet pripeljala v Knefratovo delavnico. Igra se je seveda dobro končala.

»Indijo Koromandijo« je prevedel in priredil R. Režirala pa je Maša Slavčeva. Reči je treba, da je v tem povsem uspela. Imenitna je bila tudi scena inž. Skrušnija. Orkester pod vodstvom g. Simonitija je tudi opravil svoje delo prav dobro. De-lo je uglašil Franc Lehar.

Marljivko je lepo podala Barbičeva, Lenigoja pa B. Sancin. V vlogi Knefrata je nastopil Pian-neki, njegovo ženo pa je igrala B. Stritarjeva. Za imenitno zabavo pa sta poskrbela Miha in Jaka — Sancin in Sladoljev, ki sta bila neugnana burkeža. Izmed ostalih vlog bi bilo omeniti še imenitno po-

danega kralja Smrčimira g. Rusa. K leperu uspe-hu so nadalje seveda pripomogli še razne pošasti in pa ljubki nastop kuharčkov.

Vsekakor bo »Indija Koromandija« imela med našimi malčki vedno dosti obiskovalcev. Pa ne samo mladi, ampak tudi starejši se bodo pri igri zabavali.

Največje zanimanje je vladalo včeraj za vodeči Torino. Bil je v gosteh v Bologni proti istoimenskemu klubu. Sreča mu ni bila mila in je podlegel z golom razlike. Kljub izgubljeni igri pa je obdržal prvo mesto. Če ne bi tudi Veneziji spodletelo v Torino, kjer je igrala proti Juventus, bi si lahko delila prvo mesto s Torinom. Izmed vodečih je edinec Roma glad-ko spravila obe točki proti Atalanti. Izdatno zmago s tremi goli razlike, in to je bi tudi vče-rajšnji najvišji rezultat, je dosegel Livorno, ki je porazil Ambrosiano. Podrobnejši rezultati pa so naslednji:

Livorno: Livorno : Ambrosiana 3 : 0.
Modena: Modena : Lazio 1 : 0.
Napoli: Napoli : Liguria 1 : 1.
Bologna: Bologna : Torino 1 : 0.
Torino: Juventus : Triestina 1 : 0.
Genova: Genova : Venezia 1 : 0.
Roma: Roma Atalanta 2 : 0.
Milano: Milano : Fiorentina 2 : 1.

Klobuki, rokavice in samoveznice na nakaznice

Rim, 29. marca. s. Rimski uradni list je obja-vil, da je korporacijski ministristvo 27. marca po-slalo posebno okrožnico vsem pokrajinskim korpo-racijskim svetom sledeča navodila glede prodajanja klobukov, rokavic in samoveznice na nakaznice, za-čenši s 30. marcem.

Klobukov, rokavic in samoveznice trgovci ne smejo prodajati, ne da bi pri tem zahtevali od od-jemalcev določene, odrezke oblačilne nakaznice. Pri prodaji bo odrezal prodajalec z oblačilne na-kaznice določeno število kuponov z abecednega seznama nakaznice, in sicer: 1. za moške klobuče-vinaste klobuke štiri enote; 2. za damske klobuke: za klobučevinaste, pletenaste. Zamezne ali iz druge tkanine, pa naj bodo okrašeni ali ne, se od-režejo štiri enote. 3. Za klobuke iz slame, palmo-vega ličja in oblačev ali podobnih snovi, če so okrašeni, dve enoti.

Med okrasje se ne štejejo niti navaden trak krog šule niti ne klobukova podloga. Slamnatí klobuki za moške in slamatí klobuki brez okras-kov za ženske so izvzeti od prodaje na nakaznice. Za moške baretke se odrezeta dve enoti Klobučki in baretke za otroke — en kupon.

Rokavice: 1. rokavice v celoti ali delno iz usnja — štiri enote. 2. Vse druge vrste za moške štiri enote, za ženske dve enoti. Rokavice za otro-ke so izvzete iz točkovanja.

Samoveznice: Odrezki nakaznice. ki se jih sme uporabljati za nakup samoveznice, so sledeči: 1. od-rezki s črkami od P do U na moških »li ženskih oblačilnih nakaznicah (nakaznica A). 2. Odrezki s črkami G do U z izjemo črk I, K in L (ker so pri-hranjene za druge potrebščine) na nakaznicah za otroke in mladino (nakaznica B in C).

Odrezki se lahko porabijo brez ozira na za-povrstni red abecednih črk.

Ta uredba velja zaenkrat le za stare pokrajine Kraljevine.

Oddajanje pisem za tujino

Od 30. marca t. l. dalje morajo predajati stran-ke svoje pismenske pošiljke za inozemstvo osebno na pošti. V Ljubljani je za sprejem takih pošilk določena le pošta Ljubljana 1 (glavna pošta).

Pošiljke se morajo predati pri zato določenem okeneu ne-frankirane v roke poštnega usluž-benca, pošiljatelj odnosno prenašalec mora plačati

Po številu dobljenih točk pa je takle vrstni red: Torino 30, Roma 29, Venezia 28, Genova 26, Juventus 24, Bologna in Lazio 23, Milano 22, Triestina 21, Liguria in Livorno 20, Atalanta, Fiorentina in Ambrosiana 19, Napoli 15, Mo-dena 14.

Tekme v B razredu

Fiumana : Padova 2:0!

Tudi v B-razredu so bile na sporedu vse tek-me, vendar pa ni bila nobena včerajšnja tekma kakšne izredne važnosti. Najboljši v tem razredu Bari, Novara in Vicenza so igrali doma. Še naj-večje zanimanje je vladalo za srečanje med Padova in Fiumano, ki je bilo odigrano na igrišču sled-njih. Ni ga bilo skoraj sportnika, ki bi mogel ver-jeti, da bi Padova spodletelo. Pa ji je. Sicer čisto nenevarna Fiumana je v dvema goloma razlike od-pravila Padova, kar je gotovo veliko presenečenje.

Podrobnejši rezultati:

Bari — Bari:Savona 1:0
Prato — Prato:Alessandria 2:0
Vicenza — Vicenza:Pro Patria 3:0
Udine — Pescara:Udinese 2:1
Fiume — Fiume:Padova 2:0
Lucca — Luchese:Reggiana 0:0
Siena — Siena:Fanfulla 2:0
Novara — Pisa:Novara 3:2
Brescia — Brescia:Spezia 2:1

Po včerajšnjem petem povratnem kolu je vst-ni red po dobljenih točkah naslednji: Bari 33, Vi-cenza in Padova 30, Novara 29, Brescia in Pescara 28, Spezia 24, Alessandria 23, Fanfulla in Pisa 22, Udinese 20, Savona, Siena, Pro Patria 18, Fiumana 17, Prato 16, Reggiana 13, Luchese 7 točk.

Nova vojna pooblastila za predsednika Združenih držav

Rim, 30. marca. s. Predsednik Združenih držav Roosevelt je podpisal zakon, ki mu daje izredno oblast za ves čas vojne in ga pooblašča, da svo-bodno razpolaga z ameriškim premoženjem kakor bi to zahtevala potrebe vojnega gospodarstva. Lahko bo odločil, da industrijska podjetja delajo pod državnim vodstvom in lahko tudi zaseže sle-herno tovarno in delavnico za vojno industrijo.

»O, hvala, gospod des Arbailles... Luce, daj jih v vodo... Svetle so kakor biseri...«

Petek, ki gre za svojim gospodarjem, volna na-alonjače, daje svoje okorne in umazane čape Ma-riquitu na kolena, ko maha z repom, skoraj prevr-ne, sam ne vem kaj, prepozna Rožico, nasrši usesa, zalaja in dobi lahko brco od uca Toma. Potem se poskuša zavleči pod neki kos pohištva, ki ima prenzike noge, da bi mogel spod.

Gospod d'Atchuria vpraša: »Ste zadovoljni, gospod des Arbailles, s svo-jim današnjim botaniziranjem?«

»To jutro sem se bolj prepustil brezdelnemu in lenivemu šetanju kakor botaničnim čarom... Sedel sem med sinje in rdeče zvončnice, iz katerih sem splel te kitice, in opazoval vervece.«

Gredo v obednico, ki je polna svežine. Pečene prepelce so izvrstne. Stari krožniki iz omar ustvarjajo s svojo pisanostjo prijetno razpoloženje. Kako človeku godijo ti rdeči in vijolični hijacinti, spominjajoči te na kakšen vrt, ki ga že davno ni! Kako so smešne te dolgonoge modre ptice, ki so okronane s perjanico!... Kakor da teko po tej fajansovini preko livade, kjer piha tako blag ve-ter, da se jim perje popolnoma prilaga k telesu.

»Gospod des Arbailles, Rožica ni že davno pripovedovala Luce nobene vaših ljubkih basni...«

Vsi namreč vedo, da je ujec Tom včasih tudi pesnik. Piše basni o tem, kar je v zvezi s prirodo: o živalih, cvetju, kamenju. Zlaga šele, ko se ustavi v kakšnem grmovju. Ljubi samoto, zakotne kraje, kjer se sliši samo šumljanje virov in neprenehno žuborenje potoka, ki teče pod gostim vejevjem. Toda stric Tom skopari s temi basnimi, čeprav je nekatere izmed njih objavil s velikim uspehom.

Rožica blazno ljubi te umotvore. Ki jih kdaj pa kdaj najde zakopane med praproto in mahov-tem na dnu ujkove zelene škatle. Ne pozna nič

poštino ter se hkrati legitimirati. Za legitimiranje so dopustne vse zakonito priznane listine s foto-grafijo, ki so jih izdala drž. oblastva, polni listi, propustnice, orožni listi (bodisi za osebno obrambo ali za lov), vozniška (soferska) izkaznica, izkazni-ce stranke (Partito Nazionale Fascista), izkaznica UNULI (Unione Nazionale Ufficiale Congedo) osebne izkaznice, poštne izkaznice za istovetnost in knjižice državnih upokoencev.

Zmanjšanje količine žita, ki ga smejo imeti pridelovalci za svojo rabo

Ljubljana, 30. marca.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je iz-dal uredbu o oddajanju žita, ki ga imajo v zalogi pridelovalci, prehranjevalnemu zavodu. Določila pravilo, da se količina žita, ki ga smejo obdržati ne-posredni obdelovalci zase in za svojo družino, zmanjša od 2 stotov na 1.85 stota. Pri kmetovalcih, ki pa sami niso neposredni obdelovalci zemlje, pa se količina žita, ki ga smejo imeti zase in za svojo družino, zmanjša od 2 stotov na 1.75 stota.

V roku, ki ga bo določil Prehranjevalni zavod, bodo morali prizadeti oddati tisto količino shranje-nega žita, ki tvori razliko med prejšnjo in sedaj dovoljeno količino. Uredba odreja, da morajo pri-delovalci, obdelovalci svoje zemlje, oddati 15 kilo-gramov žita ali 13 kilogramov moke, ali 25 kilogra-mov koruze ali 21kg koruzne moke, ali 20kg rži ali 17kg ržene moke ali 22kg ječmena.

To blago bo treba Prehranjevalnemu zavodu oddati do 15. maja

Ob koncu marca — sneg

Ljubljana, 30. marca.

Ze dva dni je bilo nenavadno hladno. Pre-tekli teden je bilo nekaj prav lepih sončnih dni, v petek pa se je začelo vreme spet kujati. Veter je potegnil, in sicer oster sever. Boj med hladnim in toplim vetrom v višinah se je nadaljeval potem vso soboto in tudi v nedeljo, dokler severnjak ni ugnal v kozji rog južnjaka.

Uspeh je bil takoj viden. Ponoči od nedelje na ponedeljek je začelo pomalem rositi in kaj kmalu so se iz dežnih kapljic naredile snežinke. V jutran-jih urah je bilo po strehah že vse belo. Da je vre-me res hladno, naj potrdimo s tem, da je bila da-njšnja jutranja temperatura ravno ničla, dočim je bila najvišja včerajšnja 6 stopinj nad ničlo.

Iz Ribnice

Pogumni otroci. Pri Skrabcevi hiši na Mlaki se je pripetil včeraj zelo razburljiv do-godek. Triletna hčerkica Franca Skrabca se je igrala ob vodi ter po nesrečnem naključju padla vanjo. Ko se je že potapljala, sta ji pri-hiteli na pomoč šestletna Anica Lesar in pet-letna Skrabec Marija ter jo rešili. Naj bodo te vrstice napisane v čast malima deklicama, da se bosta nekoč, ko dorasteta, lahko pisano iz-kazali, kako pogumni sta bili že v svojih otroš-kih letih.

Ribničane in okoličane je po lepih pomla-danskih dneh znova presenetil nov sneg. Vse je bilo že tako lepo kazalo in obetalo, da je za le-tos konec večnih snežnih zametov in viharjev, pa so nebeški mlinarji spet začeli sipati svojo mrzlo »moko«, kakor da bi jo bili ljudje res tako strašno potrebni. Včeraj ni samo začelo znova snežiti, pač pa je zapihala prava snežena burja po vsej ribniški okolici. Prve snežinke so padle že zvečer in kar nič ni kazalo, da bi bile le nekam za šalo. In res, čez noč je zapadlo de-set centimetrov novega snega, tako da je rib-niški kot spet obložen v belo, kakor da bi nas res hoteli na vsak način narediti za Belokranj-ce. Letošnja zima je že tako in tako naredila ogromno škodo, zdaj pa je še večja. Niso trpeli samo sadni vrtovi, kjer je sneg polomil toliko mladega in mnogo obetajočega drevja, pač pa je bila posejana ozimnina, tako velik up tukajš-njih kmetov in tudi drugih. Ječmen in pšeni-ca sta skoraj povesod uničena. Kmetje so morali prijeti za plug, ozimino enostavno preorati, na njeno mesto pa vsejati — oves. Kakor pravijo lovci, je letošnja zima uničila tudi nad 50 od-stotkov divjačine po tukajšnjih lovskih rev-irjih.

V kamniškem okrožju prirejajo zdaj razna kmečka filmska predavanja, ki prikazujejo, kako naj kamniški kmetje pridelajo v bodočih mesecih čim več. V okraju je bilo dozdaj že razkuženo 50.000 kg semenskega žita.

104 leta star kmet umrl, ker je padel. V okolici Fortija je živel kmet Carlo Fabbri, ki je letos izpolnil že 104. leto starosti. Ljudje so ga sleherni dan videli pri delu okrog njegove hiše. Mož je bil čil in zdrav, toda nesreča je hotela, da mu je na česti spodrsnilo in se je pri padcu pobil po glavi. Ranam je podlegel.

lepšega od teh stihov, ki so včasih pisani tudi v prozi. Cesto opaža, da prihajajo v dvorec d'Anis tuji ljudje, ki se čutijo ganjene, kadar govore z ujemom Tomom, in mu pravijo: »Velik pesnik ste.« Ko je bila še majhna, je včasih ljubkoval njena lička Albert Semain... Bil je kakor labud... Mor-da je bila tista pesem, ki jo je neki večer bral pri kamnu, njegov labodji epev... Labodi pojejo pred svojo smrtjo...

Res, Rožica veruje in Rožica ve, da je ujec Tom izreden človek, čeprav se rad dela strega in nosi zlate naočnike, če dela, da zelo cení mišljenje drugih ljudi in se prepira s teto Virginijo.

Tako gre Rožica tudi zdaj po kosilu, da skrivaj preišče zeleno škatlo, dokler ne najde pod diše-čimi rastlinami list poslanega papirja, s katerim mahlja, ko gre v salon.

»Glejte nove ujkove basni!«

Ob tem je pesnik, ki je pravkar zažgal pipo, zardel in se zmedel.

»Nikar... otrok... drugič!...«

Toda Rožica, ki je bila najbrž že vse prebrala, odgovori:

»Ujček, vem, bojiš se, da bi me to branje ne razžalostilo... Ujček, zakaj ne maraš, da bi na glas brala tako lepo basen?... Ne bilo bi lepo, da bi drugim kratila to veselje...«

In prej kot se je ujec Tom mogel še naprej protiviti, je začela brati Rožica z glasom, čistim kot vir, poleg katerega je bila basen napisana, to malo umetnino, ki je bila zložena ob istem času kakor jutranja kita cvetja:

PESNIK

Pripovedujejo da je onstran gozda, ki ga je krotovil vter, onstran globokega izvira, eoteske in vrta, šla nekoč, ko je vil veter, golih pleč mrtva deklica, ki so jo zasmehovali ko je skrivaj odšla s plesa... Kam je šla? Kje je zdaj?

(Dalje.)

Najlepša darila za Veliko noč so knjige „Slovenčeve knjižnice“.

Tajinstvene puslovčine Mongolije, Kitajske, Tibeta itd. popisuje O endowsky v knjigi

„Ljudje, živali in bogovi“

Knjiga je bog to ilustrirana — obsega 263 strani, stane le 6 lir. Knjigo dobite v vseh kn garnah in trafikah.

Str. šne boje za Jeru-alem itd. popisuje Haggard v svetovno znani knjigi

„Dekle z biseri“

Knjiga bo izšla čez dva dni in bo bogato ilu-strirana — stane le 6 lir.

Janeza Jalena znameniti „OVČAR MARKO“ bo izšel takoj po Veliki noči!

Kupujte knjige „Slovenčeve knjižnice“

Francis Jammes:

Rožica

Roman o šepasti deklici

In spet se pod sončnicami žalostno oglašijo vse pure hkrati.

»Ne, Rožica, rajši poslušaj: muči me velika krkb.«

»Katera, draga moja?«

»... ki mi ne da miru ne podnevi ne ponoči, ki me drami še pred zarjo... in zaradi katere moram tako ihteti...«

»... Bojim se, da imaš ti Johannesa rada...«

Rega se oglasi. Tam doli, nad nenadoma za-nenim hribcem, je začelo dežiti. Nad gozd se je zaspela mavrica.

»Ne...«

»Ne?«

»Ne... Ne ljubim Johannesa.«

»Kako sem srečna!...«

In spet zagagajo pod sončnicami pure vse v en glas.

Velike, mlačne in vonjive kaplje, ki brž hla-pe, padajo na stopnišče dvorca d'Atchuria, ko se Luce in Rožica vzpenjata po njem.

»Otroka«, jima naznanja gospod d'Atchuria, ki stoji med vrati, »čaka vaju prijetno preseneče-nje. Vajina dobra prijateljica Mariquita in njen brat Johannès sta se ljubeznivo povabila na kosilo. V salonu sta. Bosta prišli?«

»Treutate, atek!« pravi Luce. »... Samo v so-bo greva prej in bova prišli.«

Obe se vzpenjata po starih, izsušenih, škripa-jočih in z voškom naloženih stopnicah, greta v svojo sobo in se preoblečeta. Divotna svečina nju-

nih teles se odene v tisto zagonetno belino, zaradi katere spominjajo spalnice mladih deklet na satje nedotaknjenege voeka. In že sta pripravljeni, da gresta dol.

»O, kako si srečna, moja Luce! resno reče Rožica. »In kako si lepa!...«

»Lepša si od mene... to tudi sama dobro veš,« odgovori zlato zagoreli otrok.

Toda Rožica ji pravi z nekim drhtljajem v svojem glasu:

»Pomagaj mi malo, draga... Čakaj... po stopnicah... moram se oprijemati ob ograjo in ob tvojo roko...«

In pridejo v salon.

»O Mariquita, kakšno iznenadenje!«

»Luce!«

»Rožica!«

»Dober dan... dober dan, gospod Johannès!«

»Dober dan, dragi gospodičini!«

Rožica sede v širok naslonjač, ki je prevlečen z rožkasto, obdelano in sinjo prevleko. Nekam trudna je, toda nihče ne bi mogel biti bolj ljubko utrjen, kakor ona. Njena smešno majhna ročka počiva na glavični njene palice iz ebenovine. Njeno telo se je lagodno sprostito. Samo glava je ostala ravna in ponosna. Njena usta so tako drobna, da mora to njihovo skoraj nadležno nežnost poprav-ljati blesk njenega dobrodušnega nasmeška. Toda v vijolični sivem pogledu tega otroka je že tisto kraljevsko dostojanstvo, ki ga daje rodu bol in odrčkanje — stvari, ki sta z njim tako čisto pove-zani.

Nenadoma odjekne radosten vzklik. Ujec Tom! Kakšno iznenadenje!

Dobri ujec Tom je prišel in prinesel kot nekaj nahrbtnik svojo svetlo zeleno škatljo za botanizi-ranje. Med pozdravom izroča gospe d'Atchuria šopek sinjih spominčih in rožnatega rezja

Zanimivosti ljudskega gibanja v Ljubljani

Ljubljana, 30. marca. Zadnjič je bilo omenjeno, da je ljubljanska kronika zaznamovala v lanskem decembru več porok kot letos januarja. Sedaj se zbrani podatki o ljudskem gibanju za prva letošnja dva meseca, kakor jih sestavljajo župnijski uradi. Teh je v Ljubljani devet in sicer: stolnica, frančiškani, sv. Jakob, sv. Peter, Trnovo, Šiška, Bežigrad, Vič in Moste. Sodeč po zbranih podatkih je treba poudariti, da je še vedno najživahnije ljudsko gibanje v šentpeterski župniji, kjer prevladujeta dva močna in zdrava sloja, kmečki in delavski. Središče mesta splošno zaznamuje padec rojstev, kakor tudi porok, a večje število slučajev smrti.

V letošnjem predpustu, ki je trajal od 17. februarja, je bilo v Ljubljani 137 porok in sicer januarja 68, februarja 65. Februarja so bile po posameznih župnih cerkvah naslednje poroke: stolnica, 3. frančiškani 16, sv. Peter 17, sv. Jakob 4, Trnovo 6, Šiška 6, Bežigrad 2, Vič 8 in Moste 7.

Zanimivo je dalje, da je bilo tako januarja, kakor tudi februarja rojenih na 71 otrok, torej skupaj 142, od teh 66 dečkov in 76 deklic. Sv. Peter je med temi dosegel največ rojstev, namreč 22 otrok, 1 dvojček, dečkov 11. Januarja pa je tam bilo roj. 32 otrok, od teh 17 dečkov, torej

skupaj 54 rojstev, od teh 28 dečkov. Glede rojstev so bogate tudi župnije Šiška, kjer je bilo februarja 10 rojstev, dalje Vič, kjer je bilo prav toliko rojenih in Moste. Tam je bilo 11 rojstev. So torej župnije, kjer prevladujejo delavski in kmečki elementi.

V dveh mesecih pa je bilo mnogo več slučajev smrti, ko pa rojstev. Januarja je umrlo 84 oseb, med temi 39 moških in februarja 80 oseb, med njimi 46 moških, torej skupaj v dveh mesecih 164 oseb umrlih, od teh 85 moških. Po posameznih župnijah je letos umrlo: stolnica 5 (2 moška), frančiškani 15 oseb (11 moških), sv. Peter 31 oseb (17 moških), sv. Jakob 5 oseb (2 moška), Trnovo 3 (1 moški), Šiška 9 (6 moških), Bežigrad 2 (2 moška), Vič 7 (3 moški) in Moste 3 (2 moška).

Taka je približna slika o ljudskem gibanju v Ljubljani. Število porok se je napram lanskemu letu primerno pomnožilo, ni pa pravo razmerje med rojstvi in umiranjem. Je pa verjetno, da je Ljubljana glede rojstev še vedno na primerni višini.

Zahtevajte povsod naš list!

Zakaj čebelna paša od leta do leta bolj peša

Ljubljana, v marcu.

Stari čebelarji vedo povedati, da že zlepa niso bili tako slabi časi za čebelarje kot so ravnajo zdajšnji. Pa poglejmo malo, od česa je zavisna dobra paša in kako bi se dalo vsaj v neki meri pomagati. Tako razmotriva Slovenski čebelar o tem:

Res je, da je dobra paša zavisna v prvi vrsti od ugodnega vremena, a če ni primernih rastlin ob ča. su glavne paše, tudi ugodno vreme ne pomaga dosti k uspevanju čebel.

Naše ljudstvo nasprotno trdi, da včasih ni bilo takih neurij in nenadnih vremenskih sprememb, hudega mraza in poletnih vročin ali dolgotrajnega deževja spomladi in jeseni, kot je to navadno v zadnjem desetletju. Prav gotovo je, da razen morebitnih spremenljivih zračnih tokov mnogo vpliva na te klimatske razmere tudi naše gozdno gospodarstvo. Ko je imel les visoko ceno, so padali gozdovi vsevpred. Velikanske gozdne površine so izginile v nekoliko letih.

Za čebelarstvo je bilo to uničevanje gozdov po večini zelo usodno, ker so nastale zaradi posekanja prevelike in nenadne toplotne spremembe. Gozdovi namreč pripomorejo, da se ozračje je polagoma izmenjava in ne nastopa prehitro ohlajevanje oziroma vročina. Posekane goščave so potem ostale prazne in na njih se je bohotno razcvetelo razno grmičje, gozdne rože, robidovje, malina, divja češnja in drugo, kar je bilo za čebelno pašo sijajno. Zdaj v teh časih pa take zaraščene goščave pridno trebiijo, medtem ko so prej posekova pustili kar v nemar. Tako vidimo, da je tudi pravilno gozdno gospodarstvo v mnogih krajih škodovalo čebelnj paši.

Z iztrebljenjem tega grmičja so uničili mnoga medena grmovja, kot so to češmin, kačji les, krljika, i. t. l.

Tudi senožeti je vedno manj. Prejšnje senožeti so dajale čebelam izvrstno pašo prav v času, ko se je drugod nehala, ker so tu kosili precej pozneje kot po ostalih travnikih. Po senožetih je tedaj raslo grmovje češmina in črna trna ter na stotine in tisoče najraznovrednejših gozdnih cvetlic. Za čebele imenita paša. Tudi obširne gmajne, ki so bile tudi prav dobre za čebelno pašo so v zadnjih letih eparcilirali ali pa preorali v njive.

Splošno izboljšanje kmetijstva je v marecem poslabšalo pašne razmere za čebele. Če potem omenimo še naše izboljšano sadjarstvo, pa mislimo, da smo dovolj podprli dokaz, da je zaradi dobičkanosnejšega izrabljanja zemlje v mnogih krajih čebelna paša dosti slabša, kot je bila v časih preprostega kmečkoga gospodarja. Pri današnjem naprednejšem sadjarstvu je za čebele zlasti neugodno to, da so z naših vrhov izginile vse necepljene jablane, hruške in češnje, ki v svojem divjem stanju bolj mede kakor pa, če so poplemenitene.

Tudi naše vaške lipe, v katerih je bilo ob času cvetja vse živo kakor v panju, polagoma izginjajo, čeprav niso nobenemu v napotje. Navadno ni nikogar, ki bi se spomnil na to, da bi vsadil vsaj novo drevo, če je stoletna priča naše zgodovine že morala pasti.

Vse premalo pozornosti posvečamo na primer tudi akaciji, ki ni le odlična medenka, ampak tudi slaba vešetransko porabna. Ze skupina nekaj akacijevih dreves daje včasih, kakršno je pač leto, obilo medu. Razen je navedenih uničevanj čebelne paše, pa naj tu še omenimo brezsmiselno uničevanje narave. Vsi se še dobro spominjate preteklih spomladí, ko je bilo mogoče videti predvsem pri večernih izletniških vlakih na stotine izletnikov, ki so se vračali v mesto kar obloženi z najrazličnejšim cvetjem. Kar se tega tiče si bo vsaj zdaj narava spet opomogla, ko jo bodo pustili izletniki pri miru.

Tudi ni prav, da šolski otroci prinašajo včasih v šolo cele šope cvetlic. S tem odvajajo čebelam in čmrcljem mnogo prepotrebne hrane. In kaj lahko se da mladini lepo dopovedati, da je vsake cvetlice škoda.

Dolžnost čebelarjev pa je, da stalno izboljšujejo čebelno pašo. Sami morajo preskrbeti, da bodo nadomestili, kar so jim uničili gozdarji in vrtnarji z izsekavanjem in plemenitenjem. Čebelarji, ki so obenem posestniki, lahko marsikaj store, da bodo imele čebelice dovolj paše. Tudi okrog poslopij se da dobiti kak prazen prostor, ki ga lahko zasadiš z lepotičnim grmovjem, plezalkami in podobnim.

Nekaj korakov za izboljšanje čebelne paše je že naredilo naše osrednje čebelarsko društvo z nasadom in razširanjem vrb. Na vrsti so zdaj čebelarske podružnice, ki naj za to stvar zbude zanimanje pri svojih članih in tudi iz lastnih pobud ukrepejo, kar se jim zdi v njih okolici potrebno in koristno za izboljšanje čebelne paše.

Sporočilo Prehranjevalnega urada glede gostinskih abonentov

Kakor je bilo že sporočeno, smejo po odredbi Visokega komisarja gostinski obrati pri večerji ob sobotah ter pri kosilu in večerji ob nedeljah postreči z jedmi, ki so pripravljene z govejim ali telečjim mesom, le stalnim gostom. t. j. onim, ki so redno vse dni v tednu na hrani pri določenem gostinskem obratu in niso priglasi pri kakšni mesariji zaradi prejemanja mesa. Slednje morajo dokazati s svojo živilsko nakaznico, ki nima mesarskega žiga.

V začetku vsakega meseca morajo gostinski obrati napraviti seznam takih gostov in pri vsakem izmed njih navesti tudi številko živilske nakaznice.

Do 5. vsakega meseca morajo poslati predloženo 5. vsakega meseca morajo poslati preskrbovalnemu uradu.

Da se slednjič onemogoči, da bi mesarije takim osebam (t. j. stalnim gostom) prodajale meso, so gostinski obrati dolžni opremiti njihove živilske nakaznice z besedilom: »Reden gost v gostinskem obratu N. N.« ter se pod njim podpisati in navesti datum.

Delegat Visokega Komisarja
Colonnello CARLO STRADA

Iz Srbije

Trojček je rodila žena leskoveškega zdravnika Mihajla Ložičkovića. Vsi so zdravi. Praviijo, da je Leskovec zelo rodovitno kraj, da tam dvojčki niso nič posebno redkega. No, zdaj imajo pa še trojčke.

500 otrok bo konec tega meseca odšlo iz Srbije v Švico na okrepitev. Prevzel jih bo švicarski Rdeči križ.

Dobro so zašli Jovana Djordjevića, hišnega posestnika. Komisarjat za cene in dnevnice ga je zalotil pri nepostavnem poslu in ga kaznoval na 30 dni zapore, poleg tega so mu pa še nabili globo v znesku 300 tisoč dinarjev.

Srebrni kovanci po 50, 20 in 10 dinarjev bodo zgubili veljavnost kot plačilno sredstvo. Srbska narodna banka opozarja, da jih bo premenjavala do vključno 2. aprila t. l.

Trgovci v Kragujevcu so oni dan priredili javno zborovanje, katerega se je udeležilo preko 50 kragujevskih trgovcev in trgovskih pomočnikov. Na zborovanju so dali priznanje vladni Milana Nedića in obljubili, da mu bodo v svojih delih sledili.

Podružnica Kolarčeve Ljudske univerze je bila te dni odprta v Kragujevcu. Prevzeli so jo nacionalni in kulturni delavci in imajo nalogo narodne prosvete in splošne kulture srbskega naroda.

Sadja nameravajo to leto v Srbiji pridelati posebno mnogo. V ta namen se je v ministrstvu za narodno gospodarstvo ustanovil poseben odbor, ki bo imel nalogo, da prouči še to pomlad vse pogoje, kako bi pridelali letos čim več sadja, ki je posebno važno za današnje prilike in za katerega so dani v Srbiji vsi pogoji, samo treba je načrtnega dela.

Tri leta zopora je sodišče v Beli Crkvi prisodilo Dušanu Lunginu, ki je svojo bolno ženo vrgel v zabojo, tako da je reva v zaboji potem tudi umrla.

1000 parov čevljev je prišlo v mesto Požarevac. Prosilcev za nove čevlje je bilo pa okoli dva tisoč. Odbor, ki je prošnje preresetaval, je našel stvarno potrebo le za polovico primerov in toliko so potem tudi nabavili obutve.

Gostilne zapirajo po mnogih vaseh. Izkazala se je potreba, da mnogo gostiln, bodisi da jih je bilo preveč, bodisi da niso odgovarjale higieniškimi zahtevam, zapro. To določa posebna uredba ministrskega sveta.

Tri vagone sladkorja je dobil Leskovec samo za mesec marec in plačanih je tudi že 15.000 dinarjev za nabavo jedilnega olja.

1700 učencev leskoveške gimnazije je v mesecu marcu polagalo izpite čez prvo polovico šolskega leta. Z uspehom so zadovoljni. Naprej smejo hoditi v šolo samo oni, ki so zdaj pokazali pozitiven uspeh.

Smrt akademskega slikarja Nikole Milojevića. Umrli je v Belgradu. Bil je slikar starejšeg generacije, rojen je bil leta 1865.

Spremembo pravopisa pripravljajo v Srbiji. Posebna komisija je sestavila predlog za spremembe in ga predložila ministrstvu prosvete, ki bo predpisalo novi pravopis s posebno uredbo.

Za pridobivanje modre galice, ki je potrebna za vinograde, se v zvezi z načrtnim narodnim gospodarstvom vinogradnikom priporoča, naj marljivo zbirajo star baker, da bodo tako mogli preskrbeti dovoljno količino modre galice.

S-menski krompir bo treba preskrbeti, ker je pred vrati pomlad. Ministrstvo za narodno gospodarstvo je že izdalo sreskim načelnikom navodila, kako naj za svoja področja preskrbe dovoljno količino semenskega krompirja, ki bo v bodoče igral pri narodnem gospodarstvu in pri prehrani naroda veliko vlogo.

Pogozdovanje je tudi važna panoga narodnega gospodarstva. Do zdaj so se s tem vprasanjem bavili bolj na papirju in še to le malo. V naprej bo morala lastna pobuda lastnikov nezasedenih zemljišč nadomestiti ono, kar je bilo tekom ugodnejših let zamujenega.

Zavod za ohranjanje starin bo ustanovila mestna občina v Belgradu. Poleg tega bo tudi mestni muzej zelo razširila. Znano je, da že dosedanjí muzej predstavlja prav lepo arheološko zbirko, ki se bo pa v bodoče še povečala.

Črna borza in črni dnevi. Lastnika hotela »Astoria« v Belgradu so zaprli, ker so ugotovili, da je od svojih gostov zahteval za skodelico navadnega čaja 22 din. Zganje je prodajal po 240 din, poleg tega so pa dobili pri njem tudi 6 vreč moke, ki je bila po vsej verjetnosti namenjena za črno borzo. Kaznovali so ga z 200 tisoč dinarji in namesto črne borze bo imel 30 črnih dni v zaporu.

Novi načelnik mestne policije v Čačku je postal z odlokom ministra za notranje zadeve g. Stamenko Dimitrijević, ki je bil do zdaj referent okrožnega načelstva v Jagodini.

Talci so izpuščeni na svobodo, tako naznanjajo posebni plakati, ki so bili v Belgradu pred nedavnim razobešeni. Plakat pravi, da je Belgrad bil miren, zato so talci vsi spušteni.

Tramvaj so podražili, tako pravijo srbski časopisi. Podražitev stopi v veljavo 15. marca, toda tramvaj še nič ne vozi kljub podražitvi.

Cvetna nedelja

Ljubljana, dne 30. marca.

Zopet je prišlo leto naokrog. Cvetna nedelja je bila. Spet so številni verniki poromali v hišo božjo z oljčno vejico v rokah. Mnogo manj je bilo letos pisanih butaric, s katerimi so se prejšnja leta tako postavljali fantiči. Mnogo manj so jih namreč letos okoliščini naredili in tako jih mamice niso moge kupiti vsem svojim otrokom.

Kar se pa vremena tiče, je bilo na včerajšnjo nedeljo pusto. Lepi sončni dnevi preteklega tedna do nedelje niso vzdržali. Ze v soboto je zavel evertneri veter, nebo se je pobačilo in neprijetno je sapa zavijala okrog oglov. Tudi v popokdanskih urah je bilo na česti nenavadno malo ljudi. Menda so se bali prehlada, ki se ga človek zdaj kar na lepem lahko nalez. — Kakor po navadi vsako nedeljo, tako so bile tudi včerajšnje predstave, tako v gledališču, kakor v kinematografih, prav imenitno obiskane. Zelo je vnela včerajšnja premiera mladinske igre »Indija Koromandija«. V kinu »Mafici« pa je bila »Pepelka« deležna velikega obiska mladine.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 30. marca: Janez Klim. Torek, 31. marca: Gvido, opat.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62; mr. Cartus, Moste-Zaloška cesta.

Opekarniške delavce in delavk v ljjudno vabimo na sestanek dne 31. marca 1942 ob pol 19. uri v gostilno Jamnik na Viču zaradi razgovora o sklenitvi kolektivne pogodbe za opekarniško delavstvo. Pridite vsi! Oddelek industrijskih delojemalcev PDZ, skupina opekarniškega delavstva.

Prodaja mesa za praznike bo že v novih tržnicah in mesarij začno že v ponedeljek podirati svoje stojnice, da bo tudi okolica tržnice lepa. Razvstitev posameznih mesarjev po tržnicah bo o pravem času objavljena, da jih njihovim strankam ne bo treba iskati. Prodajni prostor vsakega mesarja bo namreč imel svojo številko, ki bodo razvrščene v smeri od Kresije proti Zmajskemu mostu, torej v smeri teka Ljubljanice.

Sliko presv. Srca Jezusovega v vsako slovensko hišo! Kupite io, stane le 3 lire!

Vse spremembe pri živilskih nakaznicah morajo stranke takoj naznaniti mestnemu preskrbovalnemu uradu v veliki dvorani Mestnega doma. Predvsem je treba takoj javiti vsako spremembo naslova, kadar se kdo preseli v drugo stanovanje, da ne bo iskanja pri dostavljanju živilskih nakaznic. Take spremembe stranke lahko naznanijo mestnemu preskrbovalnemu uradu kar na dopisnici. Če je kdo manj v družini, ker je umrl ali se je odselil iz Ljubljane, je to tudi treba takoj naznaniti in hkrati vrniti njegove živilske nakaznice, ker bi bili drugače oni, ki bi pridržali ali izkoristili take nakaznice, prav strogo kaznovani. Take nakaznice stranke lahko vrnejo kar dostavljalcu novih nakaznic in to zabeleži na posebnem prostoru potrdila sprejema novih nakaznic. Če pa nove nakaznice že imajo, naj pa take nakaznice svojci sami takoj vrnejo v veliki dvorani Mestnega doma.

Za mestne reveže je zbralo uradništvo mestnega tehničnega oddelka 271 lir v počaščenje pok. g. Berte Mlakarjeve; neimenovani je podaril 500 lir v počastitev spomina pok. dvor. svetnika Dukiča, g. inž. Evgen Stern, Verdijeve ul. 8, je pa na. kazal 500 lir v počaščenje pok. J. Jermola. Mestno poglavarstvo izreka dobitnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

Ljubljansko gledališče

Drama:

Ponedeljek, 30. marca: zaprlo.
Torek, 31. marca, ob 17.30 Iligenija na Tavridi. Premiera. Red Premierski.
Sreda, 1. aprila, ob 17.30: Konto X. Red Sreda.

Opera:

Ponedeljek, 30. marca: zaprlo.
Torek, 31. marca: zaprlo.
Sreda, 1. aprila, ob 18.30: Faust. Red Premier.

Prihodnji teden bo premiera Goethejeve klasične igre »Iligenija«. Delo je prevedel Fran Albrecht, režiral ga bo J. Kovič. Igrali bodo: Iligenijo — Saričeva, kralja Toasa — M. Skrbineš, Oresta, Iligenijinega brata — Jan, Pilada, njegova prijateljca — Nakrst, Arkasa — Gregorin.

Red-Premierski bo imel v sredo ob 16.30, na kar posebej opozarjamo, uprizoritev Gounodove opere »Faust« v eledski zasedbi partij: Faust — Franci, Margareta — Vidaličeva, Mefisto — Popov, Valentin — Janko, Marta — Spanova, Siebl — Poljanarjeva, Brander — Anžlovor. Dirigent: D. Zebre, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti koreograf: inž. P. Golovin.

ARGENTERIA - CRONOMETRI
Cronografi - Gioielleria di fantasia
A RATE MENSILI
Marche ne fotografiche - Stilo
Anelli - Braccialetti - Fonografi, ecc.
Chiedere catalogo.

L. BUZZACCHI & C. - - VIA DANTE 15 - - MILANO

SREBRNINA - URE
Casomeri - Umetni dragulji
NA MESECE OBROKE
Fotoperati - polnilna peresa
Prstani - Zapestnice - Fonografi itd.
Zahtevajte cenik.

S. S. van Dine KRIMINALNI ROMAN

Vsi trije strelci so bili oddani z istim orožjem, s samokresom znamke »Smith & Wesson« stare vrste, kakršnih že neka časa niso več izdelovali. Tako je bila potrjena domneva, da je bilo orožje, ki se ga je zločinec poslužil, v rešnici samokres, ki ga je bil Chester Greene izgubil, ne da bi pri tem kakšna nova luč osvetlila ugotovljena dejstva ali potrdila sum.

Nek specialist je podrobno preiskal ključavnice in vrata, ni pa mogel najti nobenih sledov. Dve priznani osebnosti iz policijskega znanstvenega sveta sta posneli prstne odtise vseh ljudi v hiši, tudi dr. Von Blona, ter jih primerjale z odtisi, ki so jih našli v sobah, v katerih so se odigrali zločini.

Ko je bilo dolgočasno in utrudljivo delo končano, se je izkazalo, da je bilo čisto odveč.

Greenejeve galoše so prav tako primerljivi s stopinjami, ki jih je našel Smitkin, toda kaj drugega ni bilo mogoče ugotoviti. Sledovi zunaj v snegu so bili brez dvoma sledovi teh ali pa čisto enakih galoš. Kaj več res ni bilo mogoče trditi o tem.

Ugotovili so potem tudi še, da nihče od domačih, razen Chestra in Rexa, ni imel galoš. Rexove so bile številka sedem, za tri številke manjše pa je nosil Chester. Sproot je imel škornje številka osem, dr. Von Blon pa sploh ni nosil gumijastih gornjih čevljev.

Iskanje samokresa je vzelo nekaj dni časa. Heath je to nalogo zaupal posebnim specialistom za takšne stvari. Imeli so pri sebi pravilni nalog, da ne bi bilo morda kakšnega upiranj ali ugovarjanja. Pri svojem delu pa niso našli nobeno oviro in so načrtno preiskali vsak kotiček v hiši, od temelejev do podstrešja. Tudi sobo stare gospe Greenejeve so temeljito preiskali. Gospa se je slednjič le vdala, malo pa je kljub temu pogodnjala, ko so močje od policije odšli. Edina soba, ki je niso preiskali, je bila knjižnica starega Tobija Greeneja, ki je bila zaprta že ves čas, odkar je umrl, kljub od njenih vrat pa je stara gospa Greenejeva skrbno shranila. Ker je tako odločno odklanjala, da bi ključ pokazala, se je Heath končno le odločil, da ne bo več silil vanjo. Toda vsa ta

Osební značaj služinčadi je popolnoma izključeval kakršno koli domnevo, da bi bili pri teh zločinih kaj krivi. Sobarica Barton, ki je bila odpuščena na dan Chestrove smrti, je izhajala iz spoštovanja vredne družine, doma v Jersey Cityju. Poteze njenega značaja so bile zelo lepe, Bartonine prijateljice pa so bile tudi sama dekleta iz uglednih rodbin.

Ugotovili so, da je bila Hemming vdova in da je pred svojim prihodom

utrudljiva preiskava je bila zaman. Nobenega sledu niso mogli odkriti za samokresom.

Tudi mrliški ogled ni odkril nič, kar ne bi bil že od vsega začetka povedal dr. Doremus. Julija in Chester sta bila v trenutku mrtva. Krogi sta ju zadeli čisto od blizu naravnost v srce.

V obeh usodnih nočeh se ni zdelo, da bi se bil odigral kak boj, nobene neznane ali sumljive osebe niso videli, da bi se bila sukala po tem nesrečnem stanovanju, čeprav je šlo blizu mimo mnogo ljudi. Nek čevljar, ki je stanoval v drugem nadstropju nasprotne hiše in ki je v trenutku obeh zločinov po svoji stari navadi kadil pri oknu, je zatrjeval, da tedaj ni videl nikogar na cesti. Kljub temu pa so policijski agenti še naprej stražili ter nadzorovali vsakogar, kdor je prišel v hišo ali odšel. Nadzorstvo je bilo tako strogo, da so tisti, ki so hišo oskrbovali s potrebnimi stvarmi, imeli precej težav, preden so mogli oddati, kar so bili pripravi.

Povpraševanja po navadah in prijateljstvih gospe Mannheimove in major-doma Sproota niso rodila nič pomembnega. Nobeden njiju ni bil vreden graje, o njunih stikih z zunanjim svetom pa se je lahko reklo, da jih nista imela. Sproot ni imel prijateljev, njegovi znanci pa so bili le nek sluga iz Park Avenue ter dobavitelj iz sosesčine.

Bil je samotar iz brezbrčnosti in tisto malo zabave, kar si jo je privoščil, je bila tudi zabava pravega puščavnika. Mannheimova ni skoraj nikdar šla iz hiše in ni poznala nikogar. Takšne izpovedi so naredniku Heathu vzele vse nade, da bi našel kakšno,

h Greenejevim živila v Altumi s svojim možem, ki je bil kovač. Njeni bližnji so se je spominjali kot fanatične svetlohlince, ki je svojega moža držala na ozki poti kreposti, dokler ga ni dohitela smrt ob priliki, ko je silovito razneslo nek kotel. Hemming je dejala, da jo je božja roka kaznovala, ker se je že kako morala kdaj pregrešiti. Prijateljstvo je imela malo, vsi pa so pripadali mali skupini prekrščencev.

Vrtnar, ki je opravljal svoj vrtnarski posel pri Greenejevih samo v poletnem času, je bil Poljak, po imenu Krinski. Po dolgem iskanju so ga našli, da je našel v neki gostilni v Harlemu. Bil je židane volje, kakor navadno od jeseni do poletja, ko je precej rad gledal v kozarec.

Policiji se je zdelo, da stori najboljšo, če vse te brez nadaljnjega izloči od preiskovanja.

Povpraševanja po navadah in prijateljstvih gospe Mannheimove in major-doma Sproota niso rodila nič pomembnega. Nobeden njiju ni bil vreden graje, o njunih stikih z zunanjim svetom pa se je lahko reklo, da jih nista imela. Sproot ni imel prijateljev, njegovi znanci pa so bili le nek sluga iz Park Avenue ter dobavitelj iz sosesčine.

Bil je samotar iz brezbrčnosti in tisto malo zabave, kar si jo je privoščil, je bila tudi zabava pravega puščavnika. Mannheimova ni skoraj nikdar šla iz hiše in ni poznala nikogar. Takšne izpovedi so naredniku Heathu vzele vse nade, da bi našel kakšno,

vsaj najmanjšo sled, ki bi mu potrdila, da je v hiši sami kak eokrivec zločinov.

»Treba je opustiti misel, da bi bil zločinec v hiši sami,« je dejal ubogi narednik ves ponizen, ko se je neko jutro mudil v Markhamovem uradu.

Vance, ki je bil tudi tam, ga je mirno pogledal in dejal:

»Jaz pa mislim, gospod narednik, da je zločinec prav v tej hiši, ni pa treba, da bi bil takšne vrste, kakršnega si vi predstavljate.«

»Vi torej sumite kakega člana Greenejeve družine?«

»Morda, ali bolje, hočem reči... dovolj, položaj je tak, ponavljam znova, ozračje je takšno, da diši po zločinih. Nek droben strup je v tem zraku, strup, ki nosi krivdo za te zločine. In ta strup uhaja v prav iz te hiše same.«

»Bil bi zares v skripicah, če bi moral zgrabiti kar ozračje, ali kak strup!«

»A tu je tudi živ človek iz mesa in kosti, ki čaka, da mu nadenete okove na roke: povzročitelj tega strupenega ozračja, da se tako izrazim.«

Markham je končal z branjem poročila in je potem tudi on posegel v razgovor:

»Prosimo Boga,« je dejal grenko, »naj nam pomaga poiskati kakršno koli sled. Casopisi so kar besni in davi sem moral doživeti nov napad časnikarjev!«

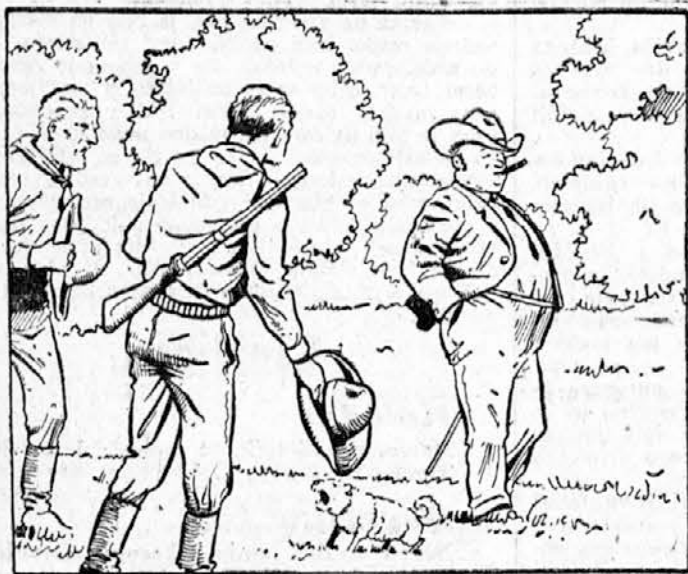
Javnost se res zanima za ta zločin s tolikšnim ognjem, kakor ga newyorška kronika še ne pomni.

Andrejčkov
Jože

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

502.

Popolniki so se ponižno približali košatemu dedcu. Viljem je snel klobuk in mu voščil dober večer. Pes, prej tako dobrodušna žival, se je začel srdito poganjati vanje. Gospodar se je samo napol ozrl ter grme, kakor iz kadi vprašal, kaj hočejo.

503.

»Prenočišča bi vas prosili, gospod, ker smo utrujeni popotniki, ukaželjni tujci, ki bi se radi seznanili s prirodo v teh krajih. Jaz sem angleški kapitan, to je pa moj prijatelj,« je odgovoril Viljem. Dedec pa se je zdaj ozrl in se zadril: »Ne bo nič!«

504.

Naj kar v naravi spe, če se ubadajo z njo, je govoril. Njegove sobe pa so nalpane s samo ropotijo in je tam vse umelno... Viljem je nejevoljno pogledal in dejal, da jih vendar ne bo ker tako odgnal, saj niso klateži in ne terjajo ničesar zaslonj in bodo vse plačali.

Pakistan – končni cilj indijskih muslimanov

Vsemuslimanska federacija, ki bi segala od Carigrada do Kalkute

Poleg tako imenovane »kongresne stranke« je v vsej angleški Indiji najmočnejša politična organizacija Muslimanska zveza, ki je leta 1940 stavila zahtevo, naj bi se vse indijske dežele, v katerih imajo muslimani večino, zlasti severozahodne in severovzhodne, uredile kot samostojne države.

Ta njena zahteva je bila odsej pri vseh razpravah o bodoči ureditvi Indije vselej na prvem mestu, nekaj poglavitni temelji, na katerem so indijski muslimani začeli graditi svojo bodočnost. Celo za to so se že odločili, kako naj se tista njihova bodoča islamska zveza imenuje. Izbrali so si zanj imo Pakistan. Obsegal naj bi pokrajino na severovzhodnem koncu Indije, pokrajino Sind ob izlivu reke Inda, Pendžab na severu in Kašmir. Med tema dvema pasoma zemlje se razprostirajo v ravnini srednjega Gangesa tako imenovane »Združene pokrajine«, v katerih prebivajo po veliki večini Indijci.

Muslimanska večina

V Bengaliji, ki ima kakšnih 50 milijonov ljudi, tvorijo muslimani 55% celotnega prebivalstva, ostalih 45% pa je Indijcev. V pokrajini Sind je muslimanov 73% med 4 milijoni, kolikor ljudi ima ta dežela. V Pendžabu, ali Petoeroreču, kakor to deželo tudi še imenujejo, je med 24 milijoni duš tudi 57% muslimanov. V severozahodnih pokrajinah, kjer je le 2,5 milijona ljudi, pa imajo muslimani celo veliko večino.

To so sicer šele približni podatki, podajajo pa jasno sliko, kako je z muslimani v Indiji. Raztreseni pa po vsej Indiji, čeprav niso povsod organizirani. Po številčnih podatkih, ki so jih zbrali leta 1931, je živelo tedaj v vsej Prednji Indiji kakšnih 87 milijonov muslimanov, 240 milijonov Indijcev, 25 milijonov ljudi pa je tedaj v Indiji pripadalo drugim narodnostim.

Zahteve

Muslimani v Prednji Indiji tvorijo torej v verskem oziru precej močno skupino. »Kongresna stranka«, ki je izključno politična organizacija ter vodi gibanje za osvoboditev Indije, z vso odločnostjo nastopa proti temu, da bi se Indija razdelila tako, kakor si zamišljajo muslimani v tisti svoji zahtevi. Muslimane sicer priznava, kakor priznava tudi to, da predstavljajo v Indiji kot verska manjšina zelo pomembno skupino, vztraja pa pri tem, da je to vprašanje stvar vse Indije in da bo rešeno šele potem, ko bo Indija enkrat postala neodvisna.

Na drugi strani priznava »Kongresna stranka« Muslimanske zveze tudi pravico govoriti v imenu vseh muslimanov v Indiji ter se pri tem opira na dejstvo, da je zelo mnogo muslimanov tudi v »kongresni stranki« celo na vodilnih mestih. Muslimanska zveza pa nasprotno hoče dobiti zagotovila, da bodo pravice muslimanske manjšine upoštevane.

To stavljajo kot predpogoj za svojo privolitev v bodočo indijsko ureditev.

Za časa vojne je, kakor rečeno, Muslimanska zveza dala svojim zahtevam politični značaj ter jih je formulirala v zahtevi po ustanovitvi posebnih muslimanskih držav. Jasno pa je, da na ta način ne bi bilo mogoče doseči stroge ločitve muslimanov in Indijcev. Muslimani vztrajajo pri tem, da bi bile prav tako, kot ob meji indijskih držav, tudi v muslimanskih državah samih močne indijske manjšine, tako da bi morali na obeh straneh, na muslimanski in na indijski, manjšinam dati primerne pravice.

Kaj bi spadalo v Pakistan

Ozemlje, ki naj bi po sedanjih muslimanski zamisli tvorilo bodočo vsemuslimansko indijsko državo Pakistan, obsega zelo rodovitno ravninsko področje ob izlivih rek Inda in Gangesa, področje, ki je gosto naseljeno in tudi temeljito obdelano, poleg tega pa še severne pokrajine, kjer je podnebje zelo ugodno in zdravo. Skupni indijski državi pa naj bi ostale pokrajine srednje in južne Indije, ki so bogate na rudninah, čeprav je to naravno bogastvo še malo načeto, ker so se Angleži premalo brigali zanj. Pakistanu naj bi po muslimanski zahtevi pripadala tudi Kalkuta, ki je sploh največje indijsko mesto, poleg Kalkute pa tudi pristanišče Carachi. Obe mesti imata zelo pomembno zaledje, ki naj bi seveda tudi pripadlo Pakistanu.

Če žival zmr ne, zato še ni mrtva

Kačo klopotačo je tako »ohladil«, da se je drobila kot steklo, a jo potem spet oživil

Prof. Wohlbild iz Münchena se je zadnje čase precej ukvarjal s poskusi, ki naj bi mu dokazali, pri kakšnem mrazu živali še vedno lahko ostanejo pri življenju. Morda bo kdo mislil – pravi omejenemu nemški prirodoslovec – da žival, ki se spreminja zaradi nizke temperature v kos ledu, pogine. A to ni res. Če ni temperatura, pri kateri so živali zmrzle, nižja kot 20 stopinj pod ničlo, jih je še vedno lahko obudili znova k življenju, če tisti kosček »živga ledu« spet stajamo.

Zelo zanimiv je poskus, ki ga je prof. Wohlbild naredil s kačo klopotačo. To plazilko je izpostavil tako nizki temperaturi, da se je drobila kot kak steklen predmet, če udariš s palico po njem. Nekateri »osteklenele« klopotače so hitro spet oživele, čim je temperatura padla spet na normalno.

Prof. Wohlbild je delal takšne poskuse tudi z muhami. Poveznil jih je pod stekleno posodo, ohla-

Tisti vodilni muslimani, ki so si na ta način zamislili bodočo ureditev Indije, nameravajo seveda ustvariti tesno povezanost med vsemi malimi muslimanskimi indijskimi državami. Njihov cilj je resnična zveza muslimanov. A ne zadovoljujejo se samo s tem, pač pa gredo še dalje: Popustila naj bi tudi navelost med muslimanskimi in indijskimi državami, nasprotno pa naj bi se ustvarila zveza še med drugimi zahodnimi muslimanskimi državami, čemur se »kongresna stranka« na vso moč upira.

Pod bodočim Pakistanom si voditelji Muslimanske zveze zamišljajo zvezo vseh islamskih držav, vsemuslimansko federacijo od Carigrada do Kalkute. Vanjo bi prišle Turčija, Egipt, Perzija, Irak, Afganistan in muslimanska Indija.

Angleško načelo

Seveda je razumljivo, da Angliji ne more biti na tem, da bi podpirala takšno muslimansko gibanje, pač pa, da obdrži svoje dosedanje postojanke in moč. Dosti bolj všeč so ji spori med muslimani in Indijci, ker ima od tega lahko samo korist. Velik nasprotnik Angležev v Indiji je »kongresna stranka«, ki hoče, da bi bila Indija razdeljena, pač pa z druženo. Ona hoče, da se ohranijo koristi, ki jih je prinesla, čeprav neprostovoljno, angleška uprava: enotni angleški jezik vsaj za vodilne ljudske razrede, ki bi edini mogli ustvariti neko vez med dve sto indijskimi jeziki, raznimi veroizpovedmi in plemeni tega ogromnega področja. Kaže, da bo Anglija zdaj morala končati svojo igro s temi nasprotujočimi si silami.

Od kdaj so hieroglifi

Nemški egiptolog prof. Aleksander Scharf se je mnogo bavil tudi z vprašanjem, kdaj so nastali prvi hieroglifi. Po njegovih ugotovitvah so Egiptani to svojo pisavo poznali kvečjemu že v času prve egiptovske dinastije, ne prej. Iznajditelj hieroglifov je povzel svoje prve pismenke po predmetih svoje okolice. Dosedanja arheološka raziskavanja dokazujejo, da noben hieroglif ne pred-

stavlja kakšnega takšnega predmeta, ki bi ga bili Egiptanci uporabljali pred določeno prve njihove dinastije. Spričo tega smatra prof. Scharf, da je hieroglifska pisava nastala v času prvega egiptovskega kralja, to se pravi okrog leta 3.200 pred Kristusovim rojstvom.

Človek sinjemodre polti

Iz Dublina, irske prestolnice, poročajo, da živi tam človek sinjemodre polti. Zdi se, da je takšno čudno polt dobil po neki bolezni, ki jo je zdravnik zdravil na ta način, da je bolniku dajal srebrov nitrat. Bolnik je sicer ozdravel, a od tedaj je njegova koža modre barve. In »moder« je ostal vse do danes. Čudno pa je pri vsem tem dejstvo, da niti koščku njegove kože »ni bilo prizaneseno«. Od nog do glave je postal ta nenavadni človek modre polti. Celo jezik mu je postal sinji kot nebo.

Življenje v morskih globinah

Celo do globine 5.000 metrov nudijo oceani nekaj možnosti za življenje tistim majhnim bitjem, ki ustvarjajo tako imenovani plankton. V zadnjem času se je baval nekoliko podrobneje z življenjem v morskih globinah, zlasti s tistim v Baltičnem morju, prof. Hentschel z oddelka za hidrobiologijo pri zoološkem zavodu v Hamburgu. Po njegovih ugotovitvah žive te male morske živalce v največjih trumah do globine 30 metrov. Globlje kot 80 metrov pod morskim površjem so vedno redkeje, vendar pa naletimo nanje še tudi v globini 400 metrov. Takšna je stvar s planktonom tam, kjer vlada srednja temperatura. V Atlantskem morju pa so ugotovili, da žive takšne drobne živalce tudi do globine 1000 metrov. Najgostejše plasti planktona so doslej našli komaj 100 metrov pod morsko površino. V različnih globinah so pa naleteli na druge vrste živali in rastlin, ki sestavljajo plankton. O nekaterih med njimi se zdi, da lahko žive tudi v globinah nad tisoč metrov pod morjem.

V trgovinskem delu Newyorka je bila včeraj prirejena prva večja protiletalska vaja. Mesto je bilo 20 minut popolnoma zatemnjeno in je bil ves čas ustavljen promet, razen naslednje železnice. Pri vajah je sodelovalo okoli 9000 mož protiletalske obrambe.

Ameriške oblasti so izdale nalog da se morajo vsi Japonci izseliti z zahodne ameriške obale. Lahko si svobodno izberejo bivališče, kjer koli izven preprodanega pasu.

Predsednik Haitija, Elie Lescot, je imel dolge razgovore z ameriškim predsednikom Rooseveltom, nakar je Roosevelt rekel častni karjem, da sta razpravljala, kako bi bilo Haiti mogoče še trdneje pritegniti na zavezniško fronto.

DOBRI STARTI ČASI

Počasi je potegnila roko iz njegove ter se obrnila na desno proti ograji, se naslonila nanjo in gledala vodo kakor oni večer v Ori. Franco je stal tik nje, počakal in jo potem prosil, naj mu odgovori.

»Zame bi bilo najboljš, da bi končala v jezeru,« je rekla grenko. Mož jo je objel z roko okoli pasu, jo odtrgal od ograje ter jo spustil. Dvignil je roke v zrak.

»Ti?« je vzkliknil srdito. »Tako govoriš ti, ki si vedno rekla, da mora biti življenje boj? Ali je to tvoj način bivanja? Nekoč sem mislil, da si ti močnejša. Zdaj vidim, da sem jaz močnejši. Mnogo močnejši! Ali si moreš misliti, kaj sem trpel jaz v teh letih? Ali si moreš misliti...«

Začutil je, da mu je zmanjkalo glasu, a se je obvladal in nadaljeval:

»Ali si moreš misliti, kaj si ti zame in kaj bi vse storil zate, da ti ne bi povzročil brez potrebe najmanjše bolesi, dočim je tebi morda vseeno, če mi raztrgaš dušo?«

Vrgla se mu je v objem. Nastopil je molk, ki ga je motilo samo krčevito ihtenje. Franco je zaslišal, da prihajajo ljudje, in je komaj odtrgal ženo od sebe, da je nadaljeval z njo proti gostilni.

»Ti, ti!« je zašepetal. »In ti nočeš, da bi umrl jaz, ko bi lahko tako lepo daroval življenje za svojo domovino?«

Luiza mu je stisnila roko, ne da bi rekla besedico. Srečala sta mlada zaljubljenca, ki sta ju radovedno pogledala, ko sta

117

šla mimo. Dekle se je smehljalo. Ko sta dospela do stopnic, ki drže na prostor pred cerkvijo S. Vittore, sta zaslišala glasove otrok in žena. Luiza se je ustavila za trenutek na prvi stopnici in tiho izgovorila tiste tri besede z Muzzaglia:

»Tako te ljubim.«

Franco ji je odgovoril s tem, da ji je stisnil roko. Počasi sta šla po stopnicah navzgor in stopila v gostilno.

Ko sta se prikazala Franco in Luiza, je vstalo nekaj mladeničev, ki so pili, kadili in razgrajali, ter jima šli nasproti razen enega, ki je izkoristil trenutek, da je izpraznil zadnjo steklenico.

»Gospa,« je rekel prvi, ki se je predstavil Luizi. »Mož vam je napovedal »Sedem modrih«.

Nastal je hitro velik hrušč, kakaj Franco je pozabil povedati Luizi, da so prišli z njim prijatelji iz Turina, a so se iz obzirnosti peljali do Pallanze: ter obljubili, da se bodo prišli pokloniti gospe.

»Najbolj moder sem jaz,« je rekel Padovanec in se dvignil, ko je izpraznil steklenico. »Vi kričite in ne pijete, jaz pa pijem, a ne kričim.«

»Gospa,« je rekel lepi mladenič, »ta tu je, kakor sami vidite, modri osel družbe.«

»Molči, služabnik palice,« — gospa! — je rekel Padovanec, vstal in pozdravil.

»O, vi ste služabnik palice,« je smehljaje rekla Luiza lepemu mladeniču. Z vsemi je bila prijazna in je imela velik uspeh, ko je rekla visokemu, suhemu možu z nakodranimi brki: »Vi ste pa najbrž »Bojevit konj?«

»Kaj ne, gospa,« je vzkliknil Padovanec, dočim so drugi ploskali, »žival se takoj spozna.«

Prišli so s čolnom iz Pallanze in so se hoteli takoj vrniti. Toda Franco je naročil še dve steklenici in zagnali so kljub

Luizini navzočnosti tak krič, da je prišel gostilničar in jih prosil, naj zaradi njegovih Angležev ne delajo takega hrušča. Padovanec mu je nežno zdrdlal ljubke litanije padovanških posvk. Gostilničar ni razumel, nemo se je zasmejal in odšel.

Modri so prišli na jezero, da bi tudi oni uživali še dan svoj bode, preden vstopijo v vojsko. Vsi, razen »Bojevitega konja«, so stopili v trinajsti polk. Pili so na zdravje devetega pehotnega polka, na vse narodne junake iz sedanjosti in preteklosti. Prepričani so so o kraju in imenu prve bitke z Avstrijci. Vsi glasovi, razen glasu Padovanca, so bili za »bitko pri Ticinu«. Padovanec je hotel bitko pri Gorgonzoli. »Ne slišite, kako vojaško zveni to ime? Bitka pri Zeleni Gorgonzoli!«

V knjigi usode je bilo napisano, da bo padel prav v prvi bitki, pri Palestini, z drobem granate v stegnu, ko se bo boril kot dober vojak, dva koraka od polkovnika Brignoneja. Ti mladi ljudje so govorili o bitkah z navdušenjem, a brez bahanja. Govorili so o bodoči Italiji, izgovorili vmes kako šalo, a čutilo se je, da jim ni niti malo za življenje, ko je treba osvoboditi to staro, veliko domovino.

»Ali mislite, da bodo ti mladiči ustvarili Italijo?« je rekel Padovanec Luizi. »Tudi vaš mož ne, veste. Vrl dečko, a da bi ustvaril Italijo, tega pa ne! Boste videli, kakšna Italija bo prišla iz tega! Naši sinovi jim bodo postavili spomenik, potem pa bodo prišli, oprostite, te svinje, naši vnuki, in kakor da jih slišim: »Kaj vraga je padlo onim starim poročem v glavo, da so ustvarili to Italijo!«

Ko so se dogovorili s Francem, da se bodo dobili prihodnje jutro na prvem parniku, so se Modri poslovili. Franco jih je spremljal do čolna, žena pa je šla v tem pogledat k stricu Petru. Naročil je gostilničarju, naj sporoči nčakinji, da je šel spat, ker je bil zelo truden. In res je slišala Luiza, da je glasno smrčal. Postavila je luč in počakala Franca.